

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
ชื่อหลักสูตรการสานโซดักปลาจากไม้ไผ่ จำนวน ๙ ชั่วโมง
ด้านความคิดสร้างสรรค์
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบัวเขต

ความเป็นมา

ส่งเสริมสนับสนุนเป็นการฝึกทักษะอาชีพตามแนวทางศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เพื่อพัฒนาอาชีพให้ประชาชนมีรายได้มีงานทำ เป็นการพัฒนาด้านอาชีพ การจัดอบรมการฝึกอาชีพตามความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

หลักการของหลักสูตร

การทำโซดักปลาเป็นการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ โดยใช้วัสดุธรรมชาติ (ไม้ไผ่) ที่หาได้ในหมู่บ้าน โดยนำไม้ไผ่มาสานเป็นโซ นำมาใช้ในการดักหา ปลาตามทุ่งนา แม่น้ำลำคลอง เพื่อนำมาเป็นอาหารเพื่อการยังชีพในครัวเรือน หากเหลือจากนั้นก็นำไปแจกจ่ายหรือนำไปขายให้คนในชุมชน

กศน.อำเภอบัวเขต จึงจัดโครงการพัฒนาอาชีพหลักสูตรระยะสั้น (กลุ่มสนใจไม่เกิน ๓๐ ชั่วโมง) ขึ้น เพื่อตอบสนองนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล พร้อมทั้งมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ของประชาชนในพื้นที่ อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อจัดสอนอาชีพให้แก่ประชาชนทั่วไป ที่ต้องการเข้าสู่อาชีพใหม่ หรือพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิมให้ มีงานทำมีรายได้
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะทางด้านอาชีพ ประชาชนทั่วไป และการเป็นผู้ประกอบการ
๓. เพื่อสร้างความตระหนักถึงประชาชนทั่วไป ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ด้านพัฒนาอาชีพได้

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่ไม่มีอาชีพ หรือประชาชนที่มีอาชีพอยู่แล้ว แต่ต้องการพัฒนาอาชีพเดิมให้ดีขึ้น กศน. อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์

โครงสร้างของหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	1.ช่องทางการประกอบอาชีพ	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ 1.3 บอกและหาแหล่งเรียนรู้ 1.4 บอกทิศทางการประกอบอาชีพการสานไซดักปลาจากไม้ไผ่	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ 1.3 แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการสานไซดักปลาจากไม้ไผ่ 1.4 ทิศทางการทำพรมเช็ดเท้าประกอบอาชีพการสานไซดักปลาจากไม้ไผ่	วิทยากรให้ความรู้เบื้องต้นหลักสูตรการสานไซดักปลาจากไม้ไผ่	2	-
2.	2.ทักษะการประกอบอาชีพ	1. เลือกวัสดุดิบวัสดุ-อุปกรณ์ 2. ขั้นตอนการสานไซดักปลาจากไม้ไผ่	ขั้นตอน/วัสดุอุปกรณ์ วัสดุ/อุปกรณ์ 1. ไม้ไผ่ 2. มีดสั้น 3. มีดปลายแหลม 4. เชือก 1. จักไม้ไผ่เป็นเส้นเล็ก (ตามความเหมาะสม) 2. นำเส้นไม้ไผ่ที่เตรียมไว้มาสานเริ่มที่ก้นไซโดยสาน 5 เส้นแบบสลับกัน 3. เมื่อสานก้นไซเสร็จก็หักมุมเพื่อสานตัวไซ ลักษณะ เป็นทรงกระบอก ความยาวตามความเหมาะสม 4. นำเส้นไม้ไผ่มาสานอีกส่วนเรียกว่าปากไซ เพื่อนำมาใส่ด้านหน้าของไซ เพื่อป้องกัน	ขั้นตอนการปฏิบัติ 1. เลือกไม้ไผ่ที่แก่จัด แล้วตัดไม้ไผ่ให้มี ความยาวประมาณ 4 ปล้อง 2. ผ่าเป็นซีกๆแล้วก็เหลาไม้ไผ่แต่ละซีกให้เป็นเส้นเล็กกลมๆยาวตามท่อนที่เราตัด เหลาให้เรียบ จำนวน 5 เส้น เพื่อทำเป็นโครงของไซ 3. เตรียมเส้นตอกสำหรับสานโดยเหลาเส้นตอกที่จะสานให้เป็นเส้นเล็กๆกลมๆให้เส้นอ่อนกว่าเส้นทำโครงของไซประมาณ 5-6 เส้น 4. เริ่มการสานโดยนำเอาเส้นตอกที่จะทำโครง 5 เส้นมามัดปลายด้านหนึ่งรวมกันก่อน โดยเอาเชือก มัด		6

			<p>ไม่ให้ปลากที่ติดได้หนีออก</p> <p>5. เมื่อสานครบทุกส่วนก็นำไปรมควันไฟ เพื่อป้องกัน ตัวมอดกินและเพื่อความแข็งแรง</p> <p>6. ผู้เรียนลงมือปฏิบัติโดยวิทยากรคอยช่วยดูแล</p> <p>7. วิทยากรประเมินผลจากการฝึกทักษะปฏิบัติของผู้เรียน</p>	<p>ไว้ 5. นำเอาเส้นตอกสานสองเส้น สานสลับฟันปลาไปตั้งแต่ด้านล่างถึงด้านบน ระหว่างสานจะต้องบังคับให้รูปทรงขนาดความห่างให้เท่ากันของเส้นโครงตามลักษณะของไซ พอสานถึงปากของไซก็ม้วนปากไซ โดยการเอาไม้ไผ่เหลาเป็นเส้นกลมๆ เล็กๆ ม้วนเป็นวงกลมเท่ากับขนาดปากไซก็เอาเข็มร้อยเชือกเย็บขอบไม้ที่เตรียมไว้ให้ติดกับไซ</p> <p>6. การทำงาไซบริเวณตรงกลางค่อนข้างไปทางปลาย จะมีการเจาะใส่งาอีกด้านละช่อง ซึ่งการทำงานั้นจะต้องเตรียมตอกที่จะสานยาวประมาณ 1 ฟุต เหลาเส้นตอกแบนๆ เหลาให้เรียบประมาณ 15-20 เส้น เริ่มสานงาไซโดยเอาเส้นตอกที่เตรียมไว้ 2 เส้นมาสานขัดกัน (หรือลายขัด) โดยโค้งปลายตอกเข้าหากันมีลักษณะคล้ายรูปกรวย พอได้งาไซแล้ว จะทำการเจาะไซเพื่อที่จะใส่งา วัดจากปากงาลงมาประมาณ 1 ฟุต เจาะด้านละช่อง เพื่อให้เป็นส่วนที่ปลาวิ่งเข้าและนำปลาออก พอเจาะได้ทั้งสองด้านแล้วก็นำงาไซมาใส่ก็เป็นอันเสร็จ</p>		
3.	3.การ	-สามารถวิเคราะห์	3.1 การบริหารจัดการในการ	1. ศึกษาข้อมูลการตลาด และ	1	

<p>บริหาร จัดการ ในอาชีพ</p>	<p>ความต้องการของ ตลาดได้ -สามารถคิดคำนวณ ต้นทุน ผลกำไร/ ขาดทุนได้ -สามารถวางแผนการ จัดการเกี่ยวกับ ผลผลิตได้ -สามารถวิเคราะห์ และ บอกวิธีแก้ปัญหา ความเสี่ยงในการ ประกอบอาชีพได้ -บอกวิธีการป้องกัน ปัญหาที่เกิดจาก ความเสี่ยง</p>	<p>ประกอบอาชีพการสานไชดัก ปลาจากไม้ไผ่ 3.1.1 สามารถ บริหารจัดการในการสานไช ดักปลาจากไม้ไผ่ การ ประกอบอาชีพการสานไชดัก ปลาจากไม้ไผ่ 3.1.2 การจัดการเกี่ยวกับการ ควบคุมคุณภาพการสานไชดัก ปลาจากไม้ไผ่ 3.1.3 การคิดคำนวณต้นทุน การสานไชดักปลาจากไม้ไผ่</p>	<p>วิเคราะห์ความต้องการของตลาด ในชุมชน ประเทศและโลก จากสื่อ ต่างๆ ทั้งเอกสาร สื่อบุคคล สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ และแหล่ง เรียนรู้ 2. แบ่งกลุ่มศึกษาวิเคราะห์และ ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งหาแนวทางในการจัดการ ความเสี่ยง 3. ฝึกปฏิบัติการคิดคำนวณต้นทุน กำไร การจัดทำบัญชี การกำหนด ราคา การส่งเสริมการขาย การ กระจายสินค้า 4. ร่วมกันอภิปราย / เสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน</p>	
--------------------------------------	---	---	--	--

สื่อการเรียนรู้

๑. วัสดุอุปกรณ์ในการสานไชดักปลาจากไม้ไผ่
๒. ใบความรู้
๓. วิทยากร

การวัดผลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากอบรม

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุณวุฒิปัत्र
๓. วุฒิปัत्र ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

ลงชื่อ

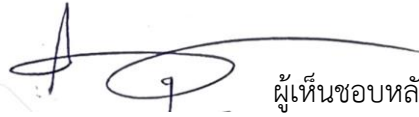

ผู้เสนอหลักสูตร

(นางสาวอรรรณ สุดาไสย์)

ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ

ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายสมบัติ เอ็นดู)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายphasakorn เม็ดจันติก)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบัวเขต

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ .....

หลักสูตรการงานช่างตากปลาจากไม้ไผ่ จำนวน ๙ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง)

วันที่ .....เวลาเรียน.....น.

สถานที่จัดการเรียน .....

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่ ..... เวลา..... น.	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ 1.3 แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการงานช่างตากปลาจากไม้ไผ่ 1.4 ทิศทางการงานช่างตากปลาจากไม้ไผ่ประกอบอาชีพการงานช่างตากปลาจากไม้ไผ่	-วิทยาการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรการงานช่างตากปลาจากไม้ไผ่ ๑.ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ๒.ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ ๓. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการงานช่างตากปลาจากไม้ไผ่ ๔. ทิศทางการประกอบอาชีพ การงานช่างตากปลาจากไม้ไผ่ - ร่วมกันอภิปรายและสรุปผล / เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๑ ชม.
	ขั้นตอน/วัสดุอุปกรณ์ วัสดุ/อุปกรณ์ 1. ไม้ไผ่ 2. มีดสั้น 3. มีดปลายแหลม 4. เชือก 2.จึกไม้ไผ่เป็นเส้นเล็ก (ตามความเหมาะสม) 3. นำเส้นไม้ไผ่ที่เตรียมไว้ มาสานเริ่มที่ก้นไซโดยสาน 5 เส้นแบบสลับกัน 4. เมื่อสานก้นไซเสร็จก็หักมุมเพื่อสานตัวไซ ลักษณะ เป็นทรงกระบอก ความยาวตาม	การลงมือปฏิบัติขั้นตอนการผลิต 1. เลือกไม้ไผ่ที่แก่จัด แล้วตัดไม้ไผ่ให้มี ความยาวประมาณ 4 ปล้อง 2. ผ่าเป็นซีกๆแล้วก็เหลาไม้ไผ่แต่ละซีกให้เป็นเส้นเล็กๆกลมๆยาวตามท่อนที่เราตัด เหลาให้เรียบ จำนวน 5 เส้น เพื่อทำเป็นโครงของไซ 3. เตรียมเส้นตอกสำหรับสานโดยเหลาเส้นตอกที่จะสานให้เป็นเส้นเล็กๆกลมๆให้เส้นอ่อนกว่าเส้นทำโครงของไซประมาณ 5-6 เส้น 4. เริ่มการสานโดยนำเอาเส้นตอกที่จะทำโครง 5 เส้นมามัดปลายด้านหนึ่งรวมกันก่อน โดยเอาเชือก มัดไว้ 5. นำเอาเส้นตอกสานสองเส้น สานสลับฟันปลาไปตั้งแต่ด้านล่างถึงด้านบน ระหว่างสานจะต้องบังคับให้รูปทรงขนาดความห่างให้เท่ากันของเส้นโครงตามลักษณะของไซ พอสานถึงปากของไซก็ม้วนปากไซ โดยการเอาไม้ไผ่เหลาเป็นเส้น	6

	<p>ความเหมาะสม</p> <p>5. นำเส้นไม้ไผ่มาสานอีกส่วน เรียกว่าปากไซ เพื่อนำมาใส่ ด้านหน้าของไซ เพื่อป้องกัน ไม้ให้ปลากที่ตกได้หนีออก</p> <p>6. เมื่อสานครบทุกส่วนก็นำไป รรมควันไฟ เพื่อป้องกัน ตัว มอดกินและ เพื่อความแข็งแรง</p> <p>7. ผู้เรียนลงมือปฏิบัติโดย วิทยากรคอยช่วยดูแล</p> <p>8. วิทยากรประเมินผลจากการ ฝึกทักษะปฏิบัติของผู้เรียน</p>	<p>กลมๆเล็กๆม้วนเป็นวงกลมเท่ากับขนาดปากไซก็เอาเข็ม ร้อยเชือกเย็บขอบไม้ที่เตรียมไว้ให้ติดกับไซ</p> <p>6. การทำ ไซบริเวณตรงกลางค่อนไปทางปลาย จะมีการเจาะใส่งา อีกด้านละช่อง ซึ่งการทำงานนั้นจะต้องเตรียมตอกที่จะสาน ยาวประมาณ 1 ฟุต เหลาเส้นตอกแบนๆ เหลาให้เรียบ ประมาณ 15-20 เส้น เริ่มสานงาไซโดยเอาเส้นตอกที่ เตรียมไว้ 2 เส้นมาสานขัดกัน (หรือลายขัด) โดยโค้งปลาย ตอกเข้าหากันมีลักษณะคล้ายรูปกรวย พอได้งาไซแล้ว จะ ทำการเจาะไซเพื่อที่จะใส่งา วัดจากปากกลางมาประมาณ 1 ฟุต เจาะด้านละช่อง เพื่อให้เป็นส่วนที่ปลาวิ่งเข้าและ นำปลาออก พอเจาะได้ทั้งสองด้านแล้วก็นำงาไซมาใส่ก็ เป็นอันเสร็จ</p>	
	<p>๓. การบริหารจัดการในการ ประกอบอาชีพการทำหมวก</p> <p>๓.๑.๑ สามารถบริหารจัดการ ในการประกอบอาชีพการ หมวก</p> <p>๓.๑.๒ การจัดการเกี่ยวกับการ ควบคุมคุณภาพการทำ หมวก</p> <p>๓.๑.๓ การคิดคำนวณต้นทุน การหมวก</p>	<p>๑. ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของ ตลาดในชุมชน ประเทศและโลก จากสื่อต่างๆ ทั้งเอกสาร สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้</p> <p>๒. แบ่งกลุ่มศึกษาวิเคราะห์และระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งหา แนวทางในการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓. ฝึกปฏิบัติการคิดคำนวณต้นทุน กาไร การจัดทำบัญชี การกำหนดราคา การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า</p> <p>๔. ร่วมกันอภิปราย / เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน</p>	2

ลงชื่อ.....วิทยากร
(.....)
วันที่ ...../...../.....

ลงชื่อ.....ครู กศน.ตำบล
(.....)
วันที่ ...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน
(.....)
วันที่ ...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
(.....)
วันที่ ...../...../.....